Ålands landskapsregering

Asiakirjan nimi	Nro	Sivun nro
KIRJE	57 SI	1 (2)

Päiväys	Dnro
26.5.2020	ÅLR 2020/4096

EDUSKUNTA
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
FIN-00102 EDUSKUNTA

stv@riksdagen.fi,
harri.sintonen@riksdagen.fi

Viite
HE 72/2020 vp

Yhteyshenkilö
Bengt Michelsson, puh. +358 (0)18 25260
bengt.michelsson@regeringen.ax

Asia
LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI TARTUNTATAUTILAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 33 §:n mukaan valtioneuvoston tai ministeriön tulee hankkia maakunnan hallituksen lausunto ennen sellaisten säädösten antamista, jotka koskevat pelkästään maakuntaa tai joilla muuten on erityistä merkitystä maakunnalle. Vastuuministeriö ei ole antanut maakunnan hallitukselle mahdollisuutta antaa lausuntoa asiasta HE 72/2020 vp.

Itsehallintolain 30 §:n 9 kohdan mukaan niistä tehtävistä, jotka tartuntatautilain muuttamista koskevan ehdotuksen mukaan määrätään aluehallintovirastoille, huolehtii Ahvenanmaalla maakunnan hallitus. Esityksellä HE 72/2020 vp siis määrätään maakunnan hallitukselle itsehallintolain nojalla uusia seuranta- ja valvontatehtäviä. Esityksessä ei arvioida sen vaikutuksia Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoon.

Maakunnan hallitus toteaa, että ei ole olemassa epidemiologisia perusteita sille, että koko maan osalta otetaan käyttöön ne velvoitteet ja rajoitukset, joista asetuksessa lakiehdotuksen nojalla säädetään.

Perustuslakivaliokunta on majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaista 3 a §:ä koskevassa lausunnossaan (PeVL 7/2020 vp) todennut, että rajoituksia tulee ryhtyä purkamaan alueittain, kun tilanne sen sallii.
Myös talousvaliokunta on lakia koskevassa mietinnössään (TaVM 5/2020 vp) todennut, että valtioneuvoston tulee jatkuvasti arvioida mahdollisuutta rajata käyttöön otettuja keinoja ja valmistautua niiden hallittuun purkamiseen tarvittaessa alueellisesti porrastaen, infektiotilanteen niin salliessa. Näiden lausuntojen jälkeen maamme epidemiologinen

tilanne on muuttunut merkittävästi. Sen takia

maakunnan hallituksen mielestä voidaan perustellusti kysyä, mitkä ovat ne kriteerit, joiden tulee täyttyä, jotta ravitsemisliikkeet jälleen voitaisiin avata täysin.

Asetusluonnos lähtee siitä, että 2, 3 ja 6 §:ssä säädetyt velvollisuudet ovat voimassa koko maassa, ja että 4 ja 5 §:ssä säädetyt rajoitukset koskevat kaikkia maakuntia, Ahvenanmaa mukaan lukien. Ehdotuksen mukaan valtioneuvoston olisi tarkoin seurattava, ovatko 58 a §:n 1 momentissa tarkoitetut rajoitusten edellytykset edelleen voimassa, ja jos edellytykset eivät enää täyty, valtioneuvoston olisi viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin 58 a §:n ja siihen liittyvien säännösten kumoamiseksi. Jos 58 a §:n 3 momentin nojalla säädetyt rajoitukset eivät enää ole välttämättömiä jollain alueilla tai säädetyssä laajuudessa, valtioneuvoston olisi viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi.

Maakunnan hallitus katsoo, että alueellisesti voidaan nopeammin ja paremmin ottaa kantaa siihen, mitkä mahdolliset rajoitukset ja toimenpiteet edelleen ovat tarpeen viruksen leviämisen estämiseksi ravitsemisliikkeissä. Siksi maakunnan hallitus katsoo, että tartuntatautilaissa aluehallintovirastoille (joita Ahvenanmaalla tässä yhteydessä vastaa maakunnan hallitus) tulisi antaa tehtäväksi alueen epidemiologisen tilanteen analysoiminen ja arvioiminen ja lain mukaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen. Maakunnan hallitus katsoo toisin sanoen, että aukioloaikoja ja muita sääntöjä koskevat tartuntatautilain nojalla epidemiologisen tilanteen perusteella tehtävät päätökset tulisi tehdä alueellisesti.

Yhteenvetona maakunnan hallitus toteaa, että jos lakiehdotus toteutetaan hallituksen esityksen mukaisesti,
– maakunnan hallituksen työtehtävät lisääntyvät,
– seurannan ja valvonnan osalta syntyy vaikeita rajanvetoongelmia säännösten soveltamisen suhteen,
– sääntely vaarantaa ravitsemisliikkeiden kannattavuuden tärkeimmän matkailukauden aikana, ja
– alueellisia epidemiologisia tilanteita ei lähtökohtaisesti oteta huomioon.

Lisäksi maakunnan hallitus katsoo, että nyt ehdotettavien rajoitusten taloudelliset vaikutukset on korvattava valtion varoista.

Ministeri Annette Holmberg-Jansson

Osastopäällikkö Bengt Michelsson

Postat 26. 05. 2020

Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
BREV	57 S1	1 (2)

Datum	Dnr
26.5.2020	ÅLR 2020/4096

RIKSDAGEN
Social- och hälsovårdsutskottet
FIN-00102 RIKSDAGEN

stv@riksdagen.fi,
harri.sintonen@riksdagen.fi

Hänvisning
RP 72/2020 rd

Kontaktperson
Bengt Michelsson, telefon +358 (0)18 25260
bengt.michelsson@regeringen.ax

Ärende
UTLÅTANDE ÖVER REGERINGENS FÖRSLAG TILL LAG OM TEMPORÄR ÄNDRING AV LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR

Enligt 33 § i självstyrelselag (1991:71) för Åland ska statsrådet eller ett ministerium inhämta landskapsregeringens utlåtande innan utfärdandet av föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet. Landskapsregeringen har inte av ansvarigt ministerium getts möjlighet att avge utlåtande angående RP 72/2020 rd.

De uppgifter som enligt förslaget till ändring av smittskyddslagen påförs regionförvaltningsverken handhas på Åland enligt regleringen i självstyrelselagens 30 § 9 punkten av landskapsregeringen. Genom RP 72/2020 rd påförs landskapsregeringen därmed i stöd av självstyrelselagen nya övervaknings- och tillsynsuppgifter. Någon konsekvensbedömning beträffande landskapet Åland i förhållande till autonomin innehåller propositionen inte.

Landskapsregeringen konstaterar att det saknas epidemiologisk motiveringen till att för hela landet införa de skyldigheter och begränsningar som förordningen utifrån lagförslaget stipulerar om.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om den temporära 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (GrUU 7/2020 rd) konstaterat att begränsningarna ska hävas områdesvis när situationen tillåter det. Också ekonomiutskottet har i sitt betänkande om lagen (EkUB 5/2020 rd) konstaterat att statsrådet fortlöpande ska bedöma möjligheten att avgränsa de medel som tagits i bruk och förbereda sig på en kontrollerad hävning av dem, vid behov genom en regional gradering i det fall att infektionsläget tillåter det. Efter dessa utlåtanden har den epidemio-

logiska situationen i landet ändrat avsevärt. Det är därför enligt landskapsregeringen motiverat att fråga, vilka kriterier som kan anses att ska vara uppfyllda för att förplägnadsrörelsen ska kunna helt öppna igen?

Förordningsutkastet utgår ifrån att de skyldigheter som det föreskrivs om i 2, 3 och 6 § gäller i hela landet och att de begränsningar som det föreskrivs om i 4 och 5 § gäller alla landskap inklusive Åland.
Enligt propositionen ska statsrådet noggrant följa upp huruvida de i 58 a § 1 mom. avsedda förutsättningarna för begränsningar fortsatt föreligger och om förutsättningarna inte längre uppfylls, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att upphäva 58 a § och de bestämmelser som hänför sig till den. Om de begränsningar som det föreskrivs om med stöd av 58 a § 3 mom. inte längre är nödvändiga i vissa områden eller i den föreskrivna omfattningen, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning.

Landskapsregeringen anser att man regionalt snabbare och bättre anpassat kan ta ställning till vilka eventuella begränsningar och åtgärder som fortsatt är nödvändiga för att förhindra smittspridning inom förplägnadsrörelser. Därför anser landskapsregeringen att region-förvaltningsverken i smittskyddslagen (som på Åland i detta sammanhang mostvaras av landskapsregeringen) ska ges uppgiften att analysera och bedöma den epidemiologiska situationen regionalt och vidta åtgärder enligt lagen. Landskapsregeringen anser med andra ord att beslut om öppettider och andra regleringar utgående från smittskydds-lagen ska utgående från den epidemiologiska situationen tas regionalt.

Landskapsregeringen konstaterar sammanfattningsvis att lagförslaget, om det förverkligas enligt propositionen, kommer att innebära
- ökade arbetsuppgifter för landskapsregringen,
- att det i övervakningen och tillsynen kommer att uppstå svåra gränsdragningsproblem om hur bestämmelserna ska tillämpas,
-att lönsamheten för förplägnadsrörelsen under den viktigaste turistsäsongen riskeras genom regleringarna och
- att regionala epidemiologiska hänsyn inte som utgångspunkt beaktats.

Därtill anser landskapsregeringen att de ekonomiska effekterna av de nu föreslagna begränsningarna ska kompenseras av statens medel.

Minister Annette Holmberg-Jansson

Avdelningschef Bengt Michelsson